

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นครั้งแรกและรักษาด้วยยาเคมีบำบัดครั้งแรกในระยะชักนำให้โรคสงบ ที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลระดับตติยภูมิในจังหวัดขอนแก่น ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 20 ราย สุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 ราย กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ตามกรอบทฤษฎีการพยาบาลของโอเรม กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ประกอบด้วย 1) แผนการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด 2) การดูนมัลติมีเดียซีดีรอมที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ และการดูแลตนเองที่จำเป็นเมื่อมีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด และ 3) คู่มือดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) แบบวัดการรับรู้ภาวะอ่อนล้าในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดจากแนวคิดของไปเปอร์ 2) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรม ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และ 0.88 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูลค่าคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง และค่าคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองโดยใช้

Paired t-Test เปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองโดยใช้ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองหลังการทดลอง ดีกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 6.795$, $P < 0.05$ และ $t = 23.618$, $P < 0.05$ ตามลำดับ) และ ดีกว่า กลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.210$, $P < 0.05$ และ $t = 29.276$, $P < 0.05$ ตามลำดับ)

2. ข้อจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี โรคเมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นครั้งแรกและรับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัดอย่างเดียวเป็นครั้งแรกในระยะชักนำให้โรคสงบมีน้อยประกอบกับผู้วิจัยมีเวลาจำกัดในการศึกษา ทำให้การศึกษาคั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ผลการศึกษาจึงสามารถอ้างอิงได้เฉพาะผู้ป่วยเด็กที่มีบริบทคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ด้านปฏิบัติการพยาบาล

3.1.1 ผู้วิจัยเสนอแนะให้นำผลการวิจัยไปผสมผสานในระบบบริการปกติของโรงพยาบาลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและผู้รับบริการ

3.1.2 ควรนำการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ตามกรอบทฤษฎีการพยาบาลของโอเรม ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการพยาบาลเพื่อลดภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดและส่งเสริมพฤติกรรมดูแลตนเองในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคเมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด ตามสภาพปัญหาที่แท้จริงของแต่ละราย

3.1.3 ควรนำการดูแลจิตใจแบบองค์รวมมาประกอบการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเด็กโรคเมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด อาจประยุกต์โดยการให้ความรู้เป็นรายกลุ่ม และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเด็กจึงควรมีการปฏิบัติ ดังนี้

(1) ควรจัดให้ผู้ป่วยเด็กชมการดูแลจิตใจแบบองค์รวมในห้องที่เป็นสัดส่วน ปราศจากเสียงรบกวนและคนเดินไปเดินมา อากาศถ่ายเทดี มีที่นั่งสะดวกสบาย และมองเห็นได้อย่างชัดเจน

(2) ควรมีการชี้แจงวัตถุประสงค์หรือแนะนำผู้ป่วยเด็กว่าควรสังเกตและจดจำในจุดสำคัญๆ เจ้าหน้าที่ที่อยู่ด้วยในขณะชมการ์ตูนมัลติมีเดียซีดีรอมควรกระตุ้นการจับใจความสำคัญ ป้องกันการขาดความสนใจและถูกทอดทิ้ง และเมื่อดูเสร็จแล้วควรมีการสรุปใจความสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยเด็กซักถามข้อข้องใจต่างๆ ถ้าพบว่าไม่เข้าใจควรเปิดโอกาสให้ซ้ำในเนื้อหาส่วนที่สงสัยหรือในเนื้อหาที่ผู้ป่วยเด็กสนใจ

(3) ก่อนเปิดการ์ตูนมัลติมีเดียซีดีรอมควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที และเหมาะสมกับผู้ป่วยเด็ก เช่น วางในตำแหน่งที่เหมาะสม ภาพคมชัด เสียงชัดเจน เครื่องรับโทรทัศน์มีขนาดชัดเจน

(4) ระยะเวลาในการให้ความรู้ไม่ควรนานเกินไป เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะอ่อนล้าที่ผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งกำลังเผชิญอยู่ ความพร้อมในการเรียนรู้ สมาธิ และความสนใจของผู้ป่วยเด็กที่มีความสนใจ และสมาธิในช่วงสั้นๆ ประมาณ 20-35 นาที และควรเลือกช่วงที่ภาวะอ่อนล้าลดลง

(5) ควรมีการให้ชมซ้ำเป็นระยะๆ เพื่อไม่ให้ผู้ป่วยเด็กเกิดการลืม

3.1.4 ควรจัดหาคู่มือดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดและมอบให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดไว้ศึกษาทบทวนความรู้ด้วยตนเอง

3.2 ด้านการทำวิจัย

3.2.1 การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดยังคงมีภาวะอ่อนล้าอยู่ไม่ได้หมดไปหลังเสร็จสิ้นการรักษาด้วยยาเคมีบำบัดในระยะชักนำให้โรคสงบจึงอาจเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาโดยเพิ่มการติดตามผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กในระยะยาว

3.2.2 ควรมีการพัฒนาการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ให้มีประสิทธิผลมากขึ้นในทุกระยะของการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด

3.2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อลดภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดรายด้านเพื่อให้ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม/ความรุนแรง ด้านความคิดเห็น/เจตคติ ด้านความรู้สึกรู้ด้านสติปัญญา/อารมณ์

3.2.4 การศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างและทำการวิจัยซ้ำเพื่อให้สามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดได้